

Statul roman: războaie și expansiune teritorială; decăderea

Schița lecției

1. Periodizare
2. Roma regală
3. Republica romană
4. Imperiul Roman
5. Decăderea Romei

Periodizare

- Regat (753-509 î.Hr.)
- Republică (509-27 î.Hr.)
- Imperiu (27 î.Hr. – 476)
  - Principat
  - Dominat

Roma regală (753-509 î.Hr.)

- Roma a fost condusă de șapte regi
- primii regi au fost latini și sabini, iar ultimii trei de origine etruscă
- Romulus a fost primul rege al Romei
- regele avea atribuții politice, militare și religioase

Republica romană (509-27 î.Hr.)

- Roma era condusă de Senat, de magistrați și de Adunarea Poporului
- organizarea socială: patricieni (oameni bogați), plebei (oameni liberi), sclavi
  - plebei au obținut drepturi politice începând cu secolul al V-lea î.Hr.
  - femeile și copiii nu aveau drepturi politice

Instituțiile Republicii romane

- **Senatul**
  - este principala instituție a statului care rezolva problemele politicii interne și externe
  - era format din 300 de membri proveniți din rândul patricienilor (oamenilor bogați), conducători ai familiilor fondatoare ale Romei
- **Magistratura** (formată din magistrați)
  - cei mai importanți sunt consulii, în număr de doi
  - consulii erau aleși pe o perioadă de un an
  - atribuțiile consulilor: prezidează Senatul și Adunarea Poporului, comandă armata
  - în caz de război este numit un dictator, pe o perioadă de șase luni, care are puteri nelimitate
- **Adunarea Poporului**
  - era formată din toți cetățenii
  - alege magistrații

Expansiunea teritorială a Romei

- în primele secole ale republicii, romanii au cucerit întreaga Peninsulă Italică
- Roma învinge Cartagina în cele trei războaie punico și o transformă în provincie romană -> Roma devine cea mai mare putere din zona mediteraneană
  - în timpul celui de-al doilea război punic s-au distins conducătorul cartaginez Hannibal și generalul roman Scipio Africanul
- secolul II î.Hr.: Roma cucerește Macedonia și Grecia
- secolul I î.Hr.: romanii cuceresc Siria, Galia și Egipt

Imperiul Roman (27 î.Hr. - 476)

- cauzele instaurării: războaiele civile din Roma (Cezar versus Pompei, Octavian versus Marcus Antonius)

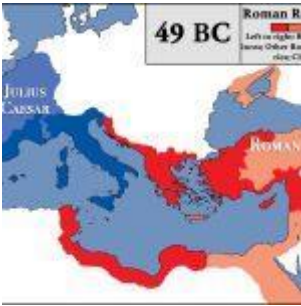
- 27 î.Hr.: Octavian instaurează Principatul
  - Octavian este proclamat *Princeps* ("cel dintâi dintre cetățeni"), *imperator* (comandant al armatei), *pontifex maximus* (mare preot)
  - Octavian a fost primul împărat roman
- în timpul imperiului a scăzut importanța Senatului
- Roma atinge apogeul în timpul împăratului Traian
- împăratul Dioclețian instaurează dominatul
  - împăratul are putere absolută

Decăderea Romei

- decăderea orașelor romane
- activitățile economice (agricultura, comerțul, meșteșugurile) au început să decadă
- invaziile popoarelor migratoare
- incapacitatea armatei de a apăra granițele
- 330: Constantin cel Mare a întemeiat o nouă capitală – Constantinopolul
- 395: împăratul Teodosius a împărțit Imperiul Roman în Imperiul Roman de Apus și Imperiul Roman de Răsărit (sau Imperiul Bizantin)
- 476: Roma este cucerită de migratorii germanici -> Imperiul Roman de Apus dispăre

Cartagina în timpul războaielor punice | sursa: Javierfv1212 – worldhistory.org

Republica Romană în timpul Războiului Civil al lui Iulius Cezar | sursa: Stone Chen - worldhistory.org

Imperiul Roman în timpul împăratului Octavian Augustus | sursa: Cristiano64 - worldhistory.org

Imperiul Roman în anul 117 | sursa: Andrei nacu - worldhistory.org

Divizarea Imperiului Roman | sursa: Jan van der Crabben - worldhistory.org

Căderea Imperiului Roman de Apus | sursa: wikipedia.org

Bibliografie

- DK, *Enciclopedia cunoașterii. Istorie*, Traducere de Irina Pandelaș, Editura Litera, București, 2020
- Emma Marriott, *Istoria lumii în pilule*, Traducere de Graal Soft, Editura Litera, București, 2019
- Georges Duby, *Atlas istoric Duby*, Traducere de Lia Decei, Editura Corint, București, 2015
- Romulus Gidro, Aurelia Gidro, *Roma Antică. O istorie pentru toți*, Editura Neverland, București, 2018